

po vseh stvaréh, ki vplivajo na njegovo oko in vid, in še le potem nasvetuje kupcu primerna očala. Okó je dragocen zaklad človeku; kdor tedaj, bodi-si daljno-, kratko- ali slaboviden, si kupuje potrebnih mu očál, pazi naj dobro, da si kupi pravih, a ne taci, ki mu še bolj pokvarijo vid. Tudi blago, ki se dobiva v optični prodajalnici Rexingerjevi, je izborna, cene niso visoke; z dobro vestjo tedaj moremo priporočati optično kupčijo Rexingerjevo.

Vesela spomlad na hribih.

Na Šent Urški gori 10. maja.

Zjutraj ob pol peti uri skočivši s postelje odprem okno svoje spalnice in kmalu napolnjeno je stanovanje moje z dišavo na vrtu cvetečega drevja in cvetic. Veje cvetečega črešnjevca in hruševca drevesa, rastočih tikoma župnijskega poslopja mi gledajo skozi okna ter me osipljajo s snežno-belimi listiki, katere so ž njimi igrajoče sapice od cvetnih venčkov odtrgale. Pred seboj imam z raznim drevjem obraščena rebra in jarke Št. Urške gore, ki pred malo časa skorej vsi goli se zdaj jako svatovsko oblačijo v zeleno in pisano obleko spomladno. Je jutro megleno, pokriva siva megla kakor veliko morje obširno raván od Zaloga pod Ljubljano noter do Kranja in še dalje, iz katere Šmarna gora in bližnji hribci in holmci enako otokom molé; je pa jutro brez megle, se pa razgrinja človeku pred očmi lepo polje Cerkljansko, Vodiško, Mengiško in Dobško s svojimi plodnimi njivami. Po gorah, dvigajočih se druga čez drugo, katere zelenemu pasu enako objemajo obzorje, štejem mnogo cerkev, bliščečih se v žarkih vsahajajočega solnca. Krasen, nepopisljiv prizor!

In kako veselo žuborenje raznih tičic mi doní na uho, katere okoli povištev in v bližnjem logu neprenehoma popevajo! Kako mogočno in veličastno se razlega glas kosa in cikvta v zelenem gaju, kako različno drobijo vmes druge pevke svoje mile pesmice! Dozdeva se človeku, da imajo velik praznik, da obhajajo imenitno opravilo; dozdeva se mi, kakor da bi enoglasno tudi prosile: „o človek! dona nobis pacem, daj nam mir in ne preganjaj nas, ker te ne le razveseljujemo, marveč še tako mnogo ti koristimo!“

Res, veselo, rajskoprijetno je živeti v taki dobi na takem mestu. Neko očvrsteno čutstvo se razliva človeku po žilah. Zrak čist, studenci bistri, nebo sinje, jasno ko ribje oko; prvi žarki jutranjega solnca mi posijejo na okno; travniki posejani z mnogoterimi cveticami, katere pisani metuljčki poljubujejo; planine, prebogate na znamenitih žužkih in družih stvareh, tako blizo — česa bi mi bilo še treba na svetu?

Zapusti torej, prašno in v goste megle vedno zavito mestno zidovje in podaj se na kmetička sela, in
 prid' vrh planin
 Nižave sin!

Deželni zbori.

Deželni zbor Kranjski.

(Dalje.)

Druga točka obravnav 8. večerne seje bilo je poročilo finančnega odseka o stavbi deželne norišnice v Studencu.

Predlagana sta bila dva nasveta, namreč nasvet večine in manjšine finančnega odseka.

Večina odsekova zastopana po poročevalcu dr. V. Zarniku nasvetovala je sledeče predloge:

1. Ker vprašanje, kako bi se norišnica pod samostojnim zdravstvenim in upravnim vodstvom spravila na Studenec, ostane prihranjeno sklepu prihodnjega deželnega zbora, al ker je blaznom nujno treba nekoliko novih izdelovanj, katera se v mestni bolnici ne dadé izvršiti, naj že leta 1877. in 1878. bodo v stanovanje pripravljeni ti-le oddelki na Studenci: a) obe postati nemirnih bolnikov; b) obe postati besnivih bláznov; c) vodnják; d) vodotočje, kolikor ga ta izdelovanja potrebujejo; e) toplonósna kurjava in ventilacija zgoraj imenovanih postátij; f) dovód potrebne vode tem izdelovanjem.

2. Zvrševanje tega dela naj se oddá po javni konkurenci.

3. Da se bode mogla plačati stavbarína, kolikor je prizadene to izdelovanje, ter bodo mogle pribaviti vse stvari, kolikor jih bo v opravo treba, pooblašča se deželni odbor, da iz stavbinskega zaklada blaznice same in iz založne imovine deželne za nekaj časa javnih obligacij zastavi toliko, za kolikor se dobode na posodo v gotovini do 100.000 gold., a ne več. Ako bi se morebiti obligacije stavbinskega zaklada bláznice same dale dobro prodati, naj se najprvo potroši iztržilo iz teh obligacij.

Temu nasproti je, po baronu Apfaltrernu zastopana manjšina nasvetovala, naj se zidanje norišnice v Studencu še opusti, in postavi naj se le na sedanjo norišnico v bolnišnici Ljubljanski drugo nadstropje; za to sme deželni odbor porabiti do 60.000 gold.

Razgovor o tej stvari je bil živahen, zlasti je baron Apfaltrern hvalil korist svojega predloga in z dr. Schreyem vred narodni stranki po znanem strastnem načinu očital nevarčnost. Nasproti pa je dr. Bleiweis dokazal, da je stavba nove norišnice neobhodno potrebna iz zdravstvenih ozirov, a tudi koristna iz finančnega stališča; dokazal je po številkah, kako silno se o liberalni éri od leta do leta množí število ljudi, katerim se pamet meša, rekši, da pred kakimi 10 leti znašal je navadni dnevni stan blaznih v norišnici 40—50, zdaj je 110—115, — in da Apfaltrernov predlog bi deželi naklonil veliko večje stroške zato, ker nova norišnica hoté ali nehoté morala bi se vendar le v malo letih zidati in denar za začasno Apfaltrernovo stavbo bil bi ves zavržen brez ozira na to, da po Apfaltrernovem predlogu dobili bi v Ljubljanski bolnišnici le jetnišnico za nesrečne blazne, ne pa zdravilnice. Ko je še poročevalec dr. Zarnik zavrnil Apfaltrerna, ki po svojem predlogu zapravljal hoče tako veliko svoto, pričela se je specijalna debata, v kateri je dr. Bleiweis nasvetoval še nekoliko naprav, katerih je v načrtu pogrešal. Potem se je glasovalo o tem: ali naj predlog večine odsekove obveljá ali pa manjšine Apfaltrernove. Za predlog večine z dodatkom Bleiweisovim so glasovali: grof Barbo, dr. Bleiweis, Dežman, Grasselli, Horak, vitez dr. Kaltenegger, Kotnik, Kozler, Kramar, Kramarič, M. Lavrenčič, Murnik, Obreza, Pakiž, dr. Poklukar, Robič, Rudež, Schaffer, Tavčar, Toman in dr. Zarnik. — Zoper predlog večine toraj za Apfaltrerna pa so glasovali: baron Apfaltrern, grof Blagay, Braune, vitez Langer, grof Margheri, dr. vitez Šavinšek, dr. Schrey, baron Taufferer, grof Thurn in vitez Vesteneck.

Dalje se je potrdil proračun norišno-stavbenega zaklada za leto 1878 (s potrebščino 131.911 gold. 16 kr., zaklado 3747 gold., in s primanjkljajem 128.163 gold. 69 kr.), kateri je pokriti s tem, da se zadevni del obligacij iz norišno-stavbenega ter iz deželnega zaklada zastavi, slučajno prodá.

8. seja 21. aprila. V imenu finančnega odseka je poročal poslanec Murnik o sledečih občinskih za-

devah in sklenilo se je: Občini Moravški v davkarskem okraji Litijskem in Mirnski v davkarskem okraji Trebanskem se dovoli pobiranje 44% priklade od vseh direktnih davkov s tretjinsko priklado v letih 1877., 1878., 1879. in 1880. v vseh v šolsko občino sv. Križa poleg Turna v šolanih vaséh. — Deželni odbor se pooblastuje, občini Polšnjik v davkarskem okraji Litijskem dovoliti pobiranje 44% priklade od vseh direktnih davkov s tretjinsko priklado vred v letih 1877., 1878., 1879. in 1880. v vasi Brezovo, katera je v šolsko občino sv. Križa poleg Turna, kedar se bode dotična utemeljena prošnja vložila. — Dalje se je pooblastil deželni odbor, da dovoli potem pobiranje 44% priklade na zemljišni hišno-razredni davek leta 1877. po vseh krajih v šolsko občino Zagorsko v šolanih občin Zagorje, Kotredež in Režiše za poravnanje stroškov za zidanje šole v Zagorji, ko se prepriča, da so občinski odbori imenovanih treh občin pobiranje te priklade pravno veljavno sklenili in razglasili, ter da zoper ta sklep ni bilo nobene utemeljene pritožbe. — Občini Kropi se je za poravnanje 1299 gold. 13½ kr. dolgá za stavbe farovškega gospodarskega poslopja dovolilo skozi eno leto pobiranje tedenskih doneskov, in sicer od vsacega hišnega posestnika po 15 krajc., od vsakega posestnika žebliarnice brez lastne hiše po 10 krajc., od vsakega gostača z družino po 6 krajc., in od vsakega samskega gostača po 3 krajc., deželnemu odboru pa dal nalog, da zadobi Najviše potrjenje temu sklepu.

Potem se je pričela razprava gledé poročila o deželno-odbornem delovanju.

Grof Margheri v imenu dotičnega odseka predlaga: 1. C. k. vlada naj se naprosi, da bi zemljiški davek vsled preobloženja kmetijstva z davkom odpisavala v vseh okrajih enakomerno po dejanskih razmerah. — 2. Vlada naj se naprosi, da se iztirjavajo davki o takem času, v katerem ljudje najlože plačujejo. — 3. Deželni odbor naj vloži tožbo pri državnem sodišču zarad doplačila letnih 1293 gold. 60 kr. v normalno-šolski zaklad, katerega naučno ministerstvo plačati noče. — 4. Deželni zbor v varstvo nedotakljivih svojih pravic naj po deželnem odboru vladi izreče upanje, da mu bode prihodnjič dovoljen zadosten čas za zborovanje, po katerem mu bode mogoče, temeljito posvetovati se in sklepati o deželnih političnih, upravnih in denarstvenih zadevah. — 5. Okrajne blagajnice naj ostanejo tudi še za leto 1878. — 6. Poročilo o deželno-odbornem delovanju lanskega leta se vzame zadovoljno na znanje.

Poslanec dr. Poklukar v imenu dotičnega odseka poroča o imenovanju dr. Mrhala za uda c. k. deželnega šolskega sveta in predlaga: 1. Deželni zbor ponavlja svoje pravno prepričanje, da ima §. 35. postave o šolskem nadzorstvu od 25. svečana 1870. leta ta pomen, da mora minister za nauk in bogočastje o predlogu za imenovanje uda iz vrste učiteljev za dež. šolski svet se sporazumeti s Kranjskim deželnim odborom, — 2. deželnemu odboru se naroča, v primerljivi takega žalenja deželne pravice na podlagi §. 3. lit. f državne postave od dne 22. oktobra l. 1876. drž. zak. št. XIII. v pravem času pri upravnem sodišči vložiti pritožbo.

Dr. pl. Schrey v imenu finančnega odseka predlaga: Deželni odbor naj vnovič vloži pritožbo pri c. k. finančnem ministerstvu, da deželi ne bode treba najemnikom užitninskega davka povračila dajati za pobiranje deželnih priklad.

Vitez Gariboldi v imenu gospodarskega odseka naznanja, da mu ni mogoče poročati o deželno-odbornem delovanju gledé deželno-kulturnih, zdravstvenih

in cestnih zadev, naj se toraj o teh rečéh obravnava v prihodnjem zborovanju.

V splošni debati se prvi oglasi vitez Vesteneck. On po svoji dveletni navadi zopet strastno napada po večini národni deželni odbor in njegovo poročilo, in ker druge prilike ni imel, kakor je grof Margheri sarkastično rekel, kazati svoj „Rednertalent“ (vitez V. ni bil namreč v noben odsek izbran in tedaj tudi ni imel o ničemur poročati). Zato je sam za-se ali kot organ nekaterih svojih tovarišev s trte zvilal surove napade na narodno večino ali posamesne zastopnike njene, v vsem kazaje, da nima pojma o tem, kar je prvi pogoj parlamentarne spodobnosti.

Dr. Bleiweis zato izreka začudenje, da „mladi“ Vesteneck kar naenkrat se drzne učenik biti skušenim deželnim odbornikom, ki vedó, da imajo dolžnosti, a tudi to vedó dobro, da niso to, kar je kak kancelist nasproti okrajnemu glavarju. Deželni odborniki so poslanci voljeni od ljudstva in sedijo tudi kot poslanci v deželnem odboru, ki se ne dadó vtakniti v birokratični regiment. Od kodi pa strastna Vesteneckova kritika deželnega odbora (to je, večine njegove) izvira, to je jasno le tistemu, kdor vé, da je deželni odbor prekrizal neki hokus-pokus Vesteneckov o Šent-Vidski šoli na Dolenskem. Če deželno-odborna poročila, katero vitez Vestenecku nikakor ni po godu, poroča, da se slovensko-srbsko-hrvaški besednjak tudi zato ni izdal, ker se še celó slovenski jezik vedno bolj izpodriva iz srednjih šol, je to istina, katera se ne dá zatajiti. Mar smo res že tako daleč prišli, da ne smemo očitno povedati, da je rávnopravnost slovenskega jezika le zgolj beseda?

Poslanec dr. Zarnik v daljšem govoru prav objektivno razlaga zgodovino imenovanja dr. Mrhala v deželni šolski svet in navaja vzrok, zakaj vlada od deželnega odbora nasvetovanega profesorja g. Šuklje-a ni potrdila, pa ga je vrh tega še kaznovala, da ga je prestavila iz Ljubljane; zato govornik vlado ostro šiba zarad postopanja v tej zadevi, konečno pa izjavi, da nobena stvar ne traja večno, in da bode tudi ta vlada, ki se ne drži tega, kar bi po ustavi morala in kar je izrekla oficijelno, šla enkrat „ad patres conscriptos“.

C. kr. deželni predsednik vitez Widmann je v dolgem govoru skušal, vlado zagovarjati ter jo opravičevati, zakaj da premladega profesorja Šuklje-a ni potrdila; prizadeval si je zbor prepričati, da je vlada postopala postavno in nepristransko in da ni stala na političnem stališču; konečno je zašel tako daleč, da je poslanca dr. Zarnika, ki je le vladno sistemo kritikoval, napadel osobno, povdarjaje, da niti sedanja niti kaka prihodnja vlada se ne bode brigala za pohvalo dr. V. Zarnikovo.

Dr. Bleiweis pravi, da tu gre za važni princip, za varstvo ustave, za katero bojevati se je poslancem dolžnost. Te metode, da vlada, če ji prvi nasvet ni všeč, kar naravnost družega imenuje, ni bilo dosihmal; če poprej vlada ni bila zadovoljna z odborovim, zahtevala je družega, tretjega. Rekel je gosp. deželni predsednik, da je bil dr. Mrhal imenovan tudi zato, ker je dr. Wretschko inšpektor za Štajarsko in Koroško in kot strokovnjak realistični ne more se redno udeleževati sej šolskega sveta Ljubljanskega. Po takem — pravi dr. Bleiweis — je dr. Mrhal le bolj suplent dr. Wretschkov. Da vlada v poslednjih letih ni stala zmirom na postavnem stališču, to kaže zgodovina inšpektorja dr. Wretschkota. Ko se je ustanovil deželni šolski svet, smo imeli v Ljubljani dva nadzornika, enega za humanistične, družega za realistične predmete. To se je kazalo čisto nepotrebno in je prizadevalo le državi stroškov. Zato je dež. šolski svet sam predlagal

ministerstvu, naj se odpravi drugi šolski nadzornik. Ko je nastopilo ministerstvo Hohenwartovo, se je hipoma ta želja izpolnila; ko pa je Hohenwart odstopil, brž je bil zopet Wretschko tukaj, ki je večidel prišel le takrat v sejo, ko je bilo treba kak naroden predlog podreti. Zato vprašam: Ali ni stala vlada tu zgolj le na političnem stališču? Vprašam pa tudi, zakaj pa je knezoškof, ki je za svoja dva cerkvena zastopnika zmirom tudi samo 2 nasvetoval, bil zmirom tako srečen, da ju je vlada brez ugovora sprejela? Gospod je vladi vselej take duhovnike nasvetoval, ki so jej bili po volji.

Bodimo tedaj odkritosrčni: vlada ima svojo politiko, mi pa svojo. Prava pa je le taka politika, ki spoštuje ustavo!

Dr. Zarnik deželnega predsednika zavrača, ter se sklicuje na to, kako je poprejšnji predsednik baron Conrad vse drugače in pravo tolmačil to postavo. Gospod deželni predsednik je sicer rekel, da bi bili zdavnej čas imeli, predlagati dodatek, kako naj se zadevna postava tolmači. Ali to bi bilo od naše strani pač prazno slamo mlatiti; treba bi bilo, da bi ravno vlada našemu predlogu pritrdila in ga priporočala v Najvišjo potrditev. Gosp. predsednik je tudi rekel, da vlada tu na stranke ni ozira jemala. Al vpliven člen sedanje vlade, minister Unger, je izjavil v državnem zboru: „Wir sind eine Parteiregierung und halten die Partei.“

Poslancu Deschmanu je bila zdaj prilika dana, javno pobratiti se z vitezom Vesteneckom, ki je po bričih vodil volitve za zbornico kupčijsko. Zahvalovaje se Vestenecku za njegove surove napade, prav ginjaivo obžaluje skoraj s solzami v očeh, da se tako „izvrstna moč“, kakor je Vesteneck, ni volila v noben odsek.

Deželni glavar vitez Kaltenegger zavrne Vesteneckove napade, ter konstatira, da se poročilo o deželno-odbornem delovanju sestavlja vedno po sklepih deželnega odbora, toraj ne, kakor Vesteneck trdi, po mnenji kakega uradnika.

Konečno je še grof Margheri, sicer poslanec ustavoverne stranke, v tej zadevi izvoljen glavni poročevalec, ostro oštel puhlost viteza Vestenecka, ter dokazal, da je odsek storil, kar mu je bilo mogoče; da bi bil pa tudi cele foliante predlogov nasvetoval, vendar ne bi bila za Vestenecka dana bolj prilika, pokazati „izvrstni svoj govorniški talent“, kakor o tej pozni uri, ko se zbor kmalu bode razšel.

V specijalni debati skušal je dr. Schrey prodreti odsekov predlog gledé Mrhalovega imenovanja ter prav po čudnem načinu, kakor so advokati že vajeni večkrat stvar tako ali tako sukati, tolmačil dotično postavo in naposled nasvetoval, naj se o tem predlogu preide na dnevni red.

Al dr. Zarnik ga zavrne izrekši, da je velika netaktnost, če se od nasprotne stranke vedno krona na pomoč kliče v debati. Ne krona, ampak ministri, ki kontrassegnirajo imenovanje, so za to odgovorni.

Dr. Poklukar zavrača Dežmana, ki je govoril o neki „Fäulniss“, ki vlada v zboru in se skliceval na volitve v odseke. Mislím — pravi govornik — da ima naša stranka toliko ozira pri volitvi v odseke, kakor nasprotna nikjer ne. Sklicujem se na mestni zastop Ljubljanski, kjer se národna stranka skoraj popolnoma prezira. Če Dežman toži, da neke osebe nismo hoteli voliti v odseke, izrekam naravnost, da taka osoba, katera, kakor vladni uradnik, postavu tako malo spoštuje, se nam dozdeva popolno nesposobna za čast prištevati se kakemu odseku.

Pri glasovanji se je dr. Schreyev predlog ovrigel, potem so obveljali vsi gori navedeni predlogi različnih odsekov.

Poročevalec Murnik po tej borbi poroča o mnogoterih peticijah. O prošnji B. Martina v Kočevji za podporo k plačam treh učiteljev za različna izdelovanja lesene robe se je deželnemu odboru dal nálog, naj prošnjo prav toplo priporoča pri c. kr. ministerstvu kupčijstva z dostavkom, da se v navedeni namen dala bode tudi iz deželnega zaklada primerna podpora. — Dalje je gosp. Murnik v imenu finančnega odseka poročal o prošnji kmetijske podružnice Novomeške zarad odpisa davkov vsled pozeblíne leta 1876. in predlagal, naj se prošnja ta s priporočilom izroči vladi, kar obveljá. — Prošnja kmetijske podružnice Novomeške za ustanovitev poskuševalnega vinograda se vsled predloga g. Murnika kot poročevalca finančnega odseka vrne centralnemu odboru kmetijske družbe z dostavkom, da je zdaj ni mogoče rešiti definitivno. — Sledeče prošnje za podporo, o katerih je zopet gosp. Murnik ustno poročal, se niso vslišale: namreč Štefana Cvitkoviča v Črnomlju, Karola Lesarja, dijaka na Dunaji, podpiralnega društva „Asylverein“ in podpiralnega društva za pravoslovce na Dunaji. Francišku Engelspergerju, učencu živinozdravniške šole v Ljubljani, se je enkrat za vselej dovolilo 50 gld. podpore. — O prošnji čebelarskega društva je poročevalec Murnik v imenu finančnega odseka predlagal, naj se prošnja izroči vladi, ta pa naj se ozira na-njo pri podelitvi podpor, katere so dovoljene v pospešitev kmetijstva. Dr. Bleiweis, razloživši važnost čebelarstva za deželo Kranjsko in potrebsčine marljivega društva, nasvetuje, naj se čebelarskemu društvu takoj dovoli 200 gold. podpore iz deželnega zaklada; ta nasvet je obveljal pri glasovanji.

Poslanec Robič je v imenu finančnega odseka poročal o prošnji deželnih uradnikov za zboljšanje plač z nasvetom, prošinj ne uslišati, kar je tudi obveljalo. — Prošnja občanov iz Maledule zavolj neke obligacije se je izročila deželnemu odboru v obravnavo; prošnja Ljubljanskih branjevcev za odpravo prepovedi predkupa deželni vladi, — prošnja krajnega šolskega sveta v Šturiji gledé premembe ponavljalnih šol pa deželnemu šolskemu svetu.

S tem so bile obravnave letošnjega zbora končane.

Potem je deželni glavar v daljem govoru jemal slovó od deželnega zbora, ki je danes sklenil dôbo 6 letno, v kateri se je deželni zbor sešel 7krat. Govornik opominja na 3 dogodjaje presvitle naše cesarske hiše, namreč na slovesnost 25letnega vladanja presvitlega cesarja Franca Jožefa I., katero je tudi dežela naša praznovala po ustanovitvi Franc Jožefove ustanove za obrtnijske šole — potem pa na dva žalostna dogodjaja: smrt preljubljenega cesarja Ferdinanda in cesarice matere Karoline Avguste. — V teku te dôbe umrlo je 8 poslancev: grof Aleks. Auersperg, dr. Costa, Irkič, Jugovic, Koren, Pintar, baron Rastern in Franc Rudež. Virilni glas je po odpovedi knezoškofa Widmerja nastopil knezoškof Pogačar. Poslanstvu odpovedali so se gg. dr. Suppan, Svetec, V. C. Zupan in dr. Razlag. Zdaj govornik našteva postave od deželnega zbora sklenjene ter jih loči ozirom na materialne in duševne koristi, potem navaja, kaj je deželni zastop učinil v gospodarstvenem oziru, kako da je skrbel za povzdigo deželne kulture. Pri vsem tem se deželne priklade niso povikšale, deželno premoženje ni se zmanjšalo, temveč če se zaostanki v poštév vzmó, še nekoliko povikšalo; premoženje ustanov se je jako pomnožilo. Zraven tega je dežela dobila mnogo pravn pri državnem sodišču. — Potem se deželni glavar za-

hvaluje cesarski vladi vzlasti tudi deželnemu predsedniku ter končá svoj govor s trikratnimi „slava“-klici. Njih Veličanstvu presvitlemu cesarju in ves zbor navdušeno zakliče trikrat „slava“!

Potem ko je deželni predsednik vitez Widmann odzdravil ogovor glavarjev, poprime zadnji besedo dr. J. Bleiweis rekši: Končana je šestletna naša dôba. Ločili se bomo na desno in levo, kakor smo v zbornici sedeli na desni in levi. Viharna je bila marsikatera debata in hudo je včasih vršelo v tej dvorani; al ločili se bomo danes vsaj edinih misli o tem, da, ko je bilo letošnjemu zborovanju žalibog dana „gebundene Marschroute“, smo težavno nalogo mogli izvršiti le s tem, da smo imeli moža na strani, ki je s svojimi dobrimi sveti in svojim neumornim delovanjem pospeševal naše delo. In to je prečastiti naš predsednik gosp. deželni glavar, kateremu smo dolžni iskreno priznanje in toplo zahvalo. (Splošna pohvala in dobro-klici.) Deželni glavar se zahvaluje ginjeno za to priznanje ter zatvori zborovanje ob 1/2 ure čez polnoči.

Deželni zbor Goriški.

(Dalje in konec.)

V šesti seji (v petek 20. aprila dop.) so se obravnavale na dalje te le reči: Advokatovska zbornica je bila predložila peticijo, da bi se ustanovila za Goriško okolico (slovensko) posebna okrajna sodnija in — dokler se to ne zgodi, naj bi se pri sedanji podružnici okrožne sodnije (pri preturi) osebje pomnožilo. To prošnjo (ki jo je mojstersko sestavil adv. dr. Frapporti) je deželni zbor izročil deželnemu odboru, da naj jo — krepko podprto — pošlje ministerstvu za pravosodje. Izmed mnogih prošinj raznih občin in privatnikov je zbor nekatere zavrnil, nekatere pogojno uslišal, nekaterim pa ustregel. Gre pa v teh peticijah za cestne in druge občinske zadeve, pri zasebnikih pa po večem za podpore. Sedmim dijakom na pr. se je dovolilo po 50 gold. podpore, enemu gozdnarstvenemu dijaku pa 100 gold. Društvu podpornemu Dunajskih pravoslovcev je dovoljenih 25 gold. Prošnjo asistenta kmet. šole, g. Kuralta, ima po deželno-zbornem sklepu od 6. okt. 1871. l. rešiti deželni odbor. — Sedma (poslednja) seja je bila 20. aprila ob 5. uri popoldne. Cerkljanskemu županstvu se dovoli razdelitev nekih zemljišč. — Ena najvažniših zadev v tej seji je bilo napeljanje Sočke vode po Tržiškem (Monfalkonskem) polji, — stvar, katero je že tudi državni zbor Dunajski razpravljaj. Gre pa za to-le: Državni zaklad bi posodil društvu za namakanje Tržiškega polja 140.000 gold. s tem pogojem, da deželni zbor (deželni zalog) prevzame garancijo za povračanje omenjenega posojila; dežela pa naj ima pravico regresa društvu nasproti. Pravica regresa naj se zagotovi deželnemu zalogu v postavni obliki od dež. zbora potrjeni. Tako se glasi odsekov predlog. Cesarski namestnik baron Pino stavi nasvet, da naj bi se zarad nujnosti izpuštile besede „od deželnega zbora potrjeni.“ Zagovarjali so ta popravek poslanci Dottori, Deperis in Winkler; proti njemu pa sta govorila Gorjup in Tonkli. Sprejet je predlog odsekov in je v manjšini ostal popravni nasvet Pino-tov. — O predlogu Kovačičevem — podanem v eni prejšnjih sej — zastran poprave Koroške ceste (skozi Sočko dolino) je sklenil zbor, da naj se predloži ta reč vladi. — O priliki, ko se je razpravljala prošnja nekih Kraških vasi, ki bi se rade ločile od Komenske županije (poroč. Winkler), sklenilo se je, da naj si deželni odbor prizadene doseči od vlade načrt postave (za prihodnjo sesijo), po kateri bi se imele združevati vasi v nove županije. — Peticijski odsek

je predložil veliko prošinj; nekaj jih je zbor izpolnil, nekaj ne. Cestni odbor Goriški je dosegel 1000 gold. za popravo neke ceste v Brdih; 5 učiteljskim kandidatom v Kopru je zbor dovolil vsakemu 50 gld. Cestn. odboru Komenskemu je dovoljenih 1000 gold. za cesto skozi Železna vrata. Loka in Kronberg sta dobila 500 gold. za popravo ondašnje ceste. Za posušitev močvirja Kobariskega je zbor dovolil 2000 gold. podpore in dež. odboru naročil, da vzame še 4800 gold. v isti namen na posodo, pa proti temu, da dotičniki poslednji znesek povrnejo z obrestmi vred. — Cestn. odboru Cervinjanskemu je dovoljenih 2000 gold.; Tominskemu pa 2500 gold. za skladovni cesti v Idrijski in Bački dolini. — Zadnja točka dnevnega reda je bila volitev deželnih odbornikov, o kateri — kakor tudi o sklenitvi letošnje seje — so „Novice“ že poročale.

Politične stvari.

Rusko-turški boj in pa Angleži.

Ako bi v Avstriji in na Ogerskem tako, kakor po drugih parlamentarnih državah, mnenje večine ljudskih zastopov in časnikov bilo tudi v resnici javno mnenje ljudstva, davno že bi morala vsa naša armada biti na potu proti Moskvi. Besede: „prosto brodarstvo na Donavi je v nevarnosti“, ki so nedavno zvonele v Avstrijskem in Ogerskem zboru in katere je cela tropa Turkom prijaznih časnikov potem zagnala po svetu, bile so netilo, ki bi bilo v vsaki drugi državi diplomatični sod strelnega prahu razgnalo. Al v Avstriji so padle v mrzlo vodo, in po pravici je ljudstvo ostalo mirno. S tem pa kaže, da bolje vé, kaj je državi koristno, kaj škodljivo, kakor večina njegovih zastopnikov v državnem zboru ali „javno mnenje“ časniško. Smejajo se časnikom, ki za dober denar skušajo vnemati ljudstvo za Turka — proti Rusom; obžalujejo pa, da za takimi časniki krožijo tudi nekateri zastopniki narodov.

Res da Avstrija trpi škodo po tem, kar se godi ob spodnji Donavi. Oba brega njena sta zasedena in zastavljena, eden po Rusih, drugi po Turkih. Po vodi so nastavljeni ladijam strašni „torpedi“. Turki jemljó trgovinske ladije ne prašaje, čegave so, da je le kaj vrednega na njih; vzeli so tudi že več z žitom obloženih Avstrijskih. Al ob času vojská tudi druge dežele trpé tako ali tako, ker ob vojnem času se ne dá vbrniti vse, kar ni prav. Škoda pa, ki jo trpi Avstrijsko trgovinstvo — piše Dunajski list „Fin. Fragmente“ — se dá stoterno povrniti brž, ko bodo Rusi prestopili na desni breg Donave. Gotovo je, da potem, ko bodo Ruske armade bojevale se na desnem bregu, bo težko jih oskrbovati z živežem in marsičem drugim z Rusije. Avstrijska in Ogerska postali boste potem trga, iz katerih se bo dala Ruska vojna bolje, lažje in ceneje preskrbovati z vsem, česar bo potrebovala. Saj zdaj že ne manjka špekulantov, ki so se ponudili Ruski vladi za taka dela. Ko bodo Rusi prestopili Donavo, potem bo gotovo voznja po Donavi zopet odprta.

Dunajski, Magjarski in vsi drugi „Turčini“ so uni dan, ko je Angleška izrekla, da hoče ostati ne utralna, bili kakor s kropom poparjeni. Dunajsko časnikaštvo že blizo dve leti malikuje Angleškega „leoparda“, češ, da ima Ruskemu „medvedu“ polomiti kremplje. Al glej! Angleški „leopard“ stisne rep med noge in splazi se v kot. Kako pa bi tudi Angleška mogla lotiti se velikanske Rusije! Angleška — resnično